

17.11.2020

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE :*****Çavuşoğlu, Azerbaycanlı mevkidaşı Bayramov ile görüşti***

Diplomatik kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Azerbaycanlı mevkidaşı Bayramov ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede Yukarı Karabağ konusu ele alındı. (TRT Haber)

Dışişleri'nden AB'ye Kıbrıs tepkisi

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy, "Kıbrıs Türklerinin varlığını ve haklarını yok saymayı alışkanlık haline getiren AB şimdi de Kıbrıs Türk halkının çözüm iradesini reddetme cüretini göstermektedir" dedi. Aksoy, AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'in Kıbrıs meselesine ilişkin açıklaması hakkındaki soruya cevabında, Kıbrıs meselesinin taraflarının belli olduğunun, adil, kalıcı ve sürdürülebilir bir çözümün ancak Ada'nın ortak sahibi iki halkın iradesi esas alındığı takdirde mümkün olacağının altını çizdi. (@TC _Disisleri)

Terör Gündemi

- Mardin Kızıltepe'de PKK terör örgütüne yönelik operasyonda, metropol kentlere bombalı eylem hazırlığında olan Suriye uyruklu bir terörist yakalandı. Teröristin üzerinde 1 kilo 970 gram patlayıcı ve zaman ayarlı bomba düzeneği bulundu.
- PKK terör örgütünden kaçan ve 1'i "gri" kategoride aranan 5 terörist teslim oldu.
- 3 ilde Van merkezli operasyonda, terör örgütü PKK'ya yardım ve yataklık ettiği belirlenen 13 şüpheli gözaltına alındı.
- Kayseri'de DEAŞ'a yönelik operasyonda gözaltına alınan, aralarında örgütün "sözde Rakka emiri"nin de bulunduğu Suriye uyruklu 4 şüpheli adliyeye sevk edildi.
- Mersin'de terör örgütü PKK/PYD'ye yönelik operasyonda 2 şüpheli gözaltına alındı. Şüphelilerden birinin Suriye'de terör örgütünün sözde Münbiç asayiş genel müsteşarı olarak, diğerinin ise silahlı asayiş biriminde faaliyet gösterdiği belirlendi.

- Barış Pınarı bölgesinde saldırı girişimindeki 6 PKK/YPG'li terörist etkisiz hale getirildi.
- Yasa dışı yollarla Türkiye'ye girmeye çalışırken yakalanan Suriye uyruklu 2 kişinin üzerinden, taşınabilir şarj aleti içine gizlenmiş patlamaya hazır bomba düzeneği çıktı. Düzeneğin, devletin üst düzey yöneticilerine suikast yapmak için getirildiği öğrenildi. (MSB, İçişleri Bakanlığı, TRT Haber)

2. AVRUPA :

AB'de veto krizi

AB kasasından üye ülkelere yapılan ödeneklerin hukuk devleti ilkesine uyum koşuluna bağlanması konusunda yaşanan kriz büyüyor. Hukuk devleti ilkesini ihlal ettikleri gerekçesiyle AB tarafından eleştirilen Polonya ve Macaristan, ödeneklerin koşula bağlanması planına tepki olarak AB bütçesini veto etti. İki ülkenin vetosu nedeniyle bugün düzenlenen AB Büyükelçiler toplantısında Birlik bütçesi ve koronavirüs yardımlarını içeren paket için gerekli oybirliğine ulaşılamadığı ve karar alınamadığı bildirildi. Bütçe ve korona paketinin önümüzdeki yılın başında yürürlüğe girmesi hedefleniyordu. (DW, AFP,dpa/BK,TY)

Macron: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi artık yararlı çözüm üretmiyor

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK), artık yararlı çözümler üretmediğini belirterek, uluslararası işbirliği yapılarının "modernleştirilmesi" çağrısında bulundu. Macron, uluslararası kuruluşlarda yaşanan son krizlerle ilgili özetle şunları söyledi. "Bu gelişmeler ışığında siyasi Avrupa'yı güçlendirip geliştirmeli, arzu edilen işbirliğinin tesisi için dengeli kutupların yapılandırılması ve yeni bir çok taraflılık etrafında, yani farklı güçler arasında birlikte karar verecek bir diyalog geliştirilmesi gerekir. Yararlı işbirliği biçimlerini, proje koalisyonlarını, aktörleri yeniden keşfetmeyi başarmalıyız ve yapıları modernize etmekte ve bu ilişkileri yeniden dengelemekte başarılı olmalıyız." (Euronews)

Moldova'da cumhurbaşkanlığı seçimlerini AB yanlısı Maia Sandu kazandı

Moldova'da mevcut Cumhurbaşkanı Igor Dodon'a karşı yarışan AB yanlısı Eylem ve Dayanışma Partisi (PAS) lideri eski Başbakan Maia Sandu ikinci tur seçimlerini kazanarak ülkenin yeni Cumhurbaşkanı oldu. Dünya Bankası ekonomisti Sandu'nun oyları yüzde 57.74

olurken Moskova yanlısı Dodon'un oyları yüzde 42.95'de kaldı. Resmi sonuçların 3 gün içinde açıklanması bekleniyor. Seçimi kazanan aday, 45 gün içinde yemin ederek görevine başlayacak. (Euronews)

Doğu Akdeniz

- Atina merkezli Enoplos: Yunanistan, Ege'nin kontrolü için önemli ve stratejik tüm deniz noktalarına, fırkateynler ve denizaltılar konuşlandırdı.. Son dört aydır tüm savaş filosu, Ege'de ve Doğu Akdeniz'de bulunuyor.
- Atina merkezli Ethnos: Yunanistan Savunma Bakanlığı, F-35 ile ilgili satın alma talep mektubunu Washington'a gönderdi. Yunanistan, ABD'den en az 18 adet F-35 almak istediğini bildirdi.
- Fransa Devlet Bakanı Clement Beaune: Son AB zirvesinde Türkiye'ye bir şans daha verdik, ancak yine sistematik provokasyon ve saldırganlık yolunu seçtiler. Ekonominin bazı sektörlerinde Türkiye'ye yaptırım uygulanabilir. Tüm seçenekler görüşülüyor.
- Türkiye'nin Berlin Büyükelçisi Aydın: Türkiye'yi sadece Antalya koyuna hapsetmek istiyorlar. Bu kabul edilebilir mi? Türkiye'nin böyle bir haritayı kabul edeceğini düşünüyor musunuz? Hayır, elbette hayır. (@akdenizpolitik, @AkdenizKibris)

3. ORTA DOĞU :

3 Bin Amerikalı Asker Irak'ta

Uluslararası IŞİD ile Mücadele Koalisyonu sözcüsü Wayne Marto Pazar günü yaptığı açıklamada 3 bin kadar Amerikalı askerin Irak'ın farklı bölgelerinde ve üslerinde bu koalisyon çerçevesinde faaliyet gösterdiklerini bildirdi. Marto Iraklı güçlerin yüksek kabiliyetleri ve peş peşe aldıkları zaferlere işaretlerle koalisyon güçlerinin yeni dizilişinin kimi üslerin Irak hükümetine teslim edilmesi çerçevesinde yapıldığını belirtti. (AVA Press)

İsrail Kabinesi Bahreyn ile Normalleşme Anlaşmasını Onayladı

İsrail kabinesi Pazar günü oybirliği ile Bahreyn ile diplomatik ve dostane ilişkilerin kurulması tasarısını onayladı. İsrail başbakanı Binyamin Netanyahu kabinenin haftalık oturumunda şöyle bir iddiada bulundu: "Bahreyn, BAE ve Sudan ile barış ve normalleşme sürecinin başlatılması İsrail için büyük kazanım." (al-Alam TV)

AB'den İsrail'in yeni yerleşim inşaat projesine tepki

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, konuya ilişkin açıklamasında, İsrail makamlarının Doğu Kudüs ile Beytüllahim arasındaki Givat Hamatos'ta yeni yerleşim yerlerinin inşası için ihale süreci başlatma kararından endişe duyduğunu bildirdi. (euronews)

Fetih ile Hamas, uzlaşmayı tamamlamak için Kahire'de

Filistin İslami Direniş Hareketi Hamas ile Fetih Hareketi, ulusal barış görüşmelerini tamamlamak için Mısır'ın başkenti Kahire'de bir araya geldiler. Fetih Temsilcisi Cebraile Recub, Fetih'in dünya ve bölge tarafından kabul edilen ve bağımsız Filistin devletinin kurulmasıyla sonuçlanan Hamas ile siyasi ortaklık peşinde olduğunu kaydetti. (al-Arabiya)

4. AFRIKA :

Sisi, Kuveyt Emiri'ni Kahire'ye davet etti

Kuveyt Emiri Şeyh Nevvaf el-Ahmed el-Cabir es- Sabah, Mısır Dışişleri bakanı Samih Şukri'yi Beyan Sarayı'nda kabul ettiği görüşmede Mısır Cumhurbaşkanı Abdulfettah es-Sisi'den tarafından gönderilen mektubu teslim aldı. Sisi söz konusu mektupta Kuveyt Emiri'ni Mısır'a davet etti. Öte yandan, Kuveyt Dışişleri Bakanı Şeyh Ahmed Nasır es-Sabah, bakanlık ofisinde Mısır Dışişleri Bakanı Samih Şukri ile görüştü. (KUNA, Şarkul Avsat)

5. ASYA:

Ermenistan dışişleri bakanı istifa etti

Ermenistan Dışişleri Bakanı Zohrab Mnatsakanyan, Dağlık Karabağ'da ilan edilen ateşkesin Azerbaycan'a toprak kazandırması sonrasında yaşanan siyasi kriz nedeniyle Pazartesi günü görevinden istifa etti. İstifası bakanlığın resmi Facebook sayfasında bakanlık sözcüsü tarafından açıklanan Zohrab Mnatsakanyan, 2018 yılı Mayıs ayından beri bu görevi yürütüyordu. (VOA)

Ermenistan Başbakanı Paşinyan'dan istifa açıklaması

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, ülkedeki muhalefetin kendisine yönelik istifa çağrılarının gündeminde olmadığını belirterek, "Benim gündemimde yalnızca ülkenin istikrarını ve güvenliğini sağlamak var." dedi. (TRT Haber)

Aliyev, 27 yıl sonra Fuzuli ve Cebail'i ziyaret etti

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, işgalden kurtarılan Fuzuli ve Cebail şehirlerini ziyaret etti. Görüntülerde Aliyev, Araz Nehri'ni işaret ederek, "Burası Azerbaycan-İran sınırı, dostluk sınırıdır" ifadesini kullanıyor. (Euronews)

Azerbaycan Ermenistan Son 24 Saat

- Ermenistan'dan Hankendi'ye göçmenler taşınmaya devam ediyor. Ermenistan, Hankendi'ye geri dönecek Ermenilere maaş ve para yardımı yapacağını duyurdu.
- Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev ve eşinin Khodaafarin Köprüsü'ndeki ziyaretleri ve hatıra fotoğrafı çekilmesiyle eş zamanlı olarak İran'ın keskin nişancı tüfeği kamerasıyla da İran ordusu tarafından fotoğraflandıkları basına yansıdı.

- Ermenistan Cumhurbaşkanı Armen Sarkisyan: "Ülkemizde artık hiç birşey olmamış gibi hareket edemeyiz. Hükümet kısa sürede bir yol haritası sunmalıdır. Ermeni halkının zor durumdan onur ve zaferle çıkacağına inanıyorum. Tanrı hepimizi korusun."
- Ermenistan Cumhurbaşkanı Armen Sarkisyan: "Paşinyan hükümeti istifa etmeli ve seçime gidilmelidir. Ekonomimiz işlemiyor. Ülkede şu anda insani bir felaket yaşanıyor. Salgın zaten ilerlemiş durumda. Ermeni ruhu şu anda dünyanın her yanında başı öne eğildi."
- Türkiye'nin Azerbaycan'a asker göndermesine ilişkin T.C. Cumhurbaşkanlığı tezkeresi, TBMM Başkanlığına sunuldu.
- Kremlin Sözcüsü Peskov: "Azerbaycan'a asker göndermesi Türkiye'nin iç meselesidir." (@rusencenter1)

6. ABD :

Afganistan'dan "Kısmi Çekilme"

CNN'e açıklamalarda bulunan iki yetkili, ABD Savunma Bakanlığı'nın (Pentagon), Başkan Donald Trump'ın en erken bu hafta içinde Irak ve Afganistan'da bulunan askerlerin sayısını, 2021 yılı ocak ayının ortasına kadar 2 bin 500'e düşürülmesine yönelik kararname yayınlayacağını öngördüğünü söyledi. Ordunun Afganistan'daki asker sayısını mevcut 4.500 seviyesinden 2.500'e indirmek için Pentagon'dan uyarı emri verildiği öne sürüldü. Şu anda Irak'ta yaklaşık 3 bin, Afganistan'da ise yaklaşık 4 bin 500 Amerikan askeri bulunuyor. (Sputnik)

"Macron ile Türkiye'nin Saldırgan Tavrını Görüştük"

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Avrupa ve Ortadoğu turunun ilk durağı Fransa'da Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'la biraraya gelerek güncel ekonomi ve güvenlik konularını değerlendirdi. Görüşmenin ardından Fransız Le Figaro gazetesine söyleşi veren Pompeo, Macron ve Fransa Dışişleri Bakanı Jean-Yves Le Drian ile "İran Nükleer anlaşması, Çin, NATO, Ortadoğu barışı, Türkiye ve Dağlık Karabağ konularını ele aldıklarını" açıkladı. Konuya ilişkin "Cumhurbaşkanı Macron ve ben Türkiye'nin son dönemdeki eylemlerini tartışmak için çok zaman harcadık ve Azerbaycan'a verdiği destek ya da bölgeye Suriye güçleri yerleştirdiği gerçeğinden hareketle çok agresif oldukları konusunda görüş birliğine vardık. Libya'da üçüncü ülkelerin güçlerini ülkeye sokması ya da Doğu Akdeniz'deki eyleminden bahsettik. Bu listeye devam edebilirim. ABD'nin tutumu, bu çatışmaların uluslararası boyuta taşınmasının tüm ülkelere zarar verdiği yönündedir" ifadelerini kullanan Pompeo, Türk askeri kapasitesinin artan kullanımını ABD ve Fransa'yı endişelendirdiğini dile getirdi. Fransa'nın ardından İstanbul'a geçiş yapan Pompeo, daha önce de belirttiği gibi Türk yetkililerle görüşme gerçekleştirmedi. (VOA)

7. RUSYA :

Savunma Bakanlığı, Karabağ'daki gözlem noktaları hakkında açıklama yaptı

Rusya Savunma Bakanlığı Sözcüsü Igor Konaşenkov, Dağlık Karabağ'da temas hattı boyunca gözlem noktalarının konuşlandırma işlemlerinin tamamlandığını bildirdi. Konaşenkov yaptığı açıklamada, Dağlık Karabağ'a Rus askerlerinin yerleştirilmesi konusunda bilgi verdi. Ateşkesin tüm temas hattında tamamen sağlandığını kaydeden Konaşenkov, Rus askerlerinin

görev yapacağı gözlem noktalarının konuşlandırılmasına yönelik operasyonun tamamlandığını belirtti. (tass/ria/interfax)

Kremlin: Erdoğan'ın Azerbaycan'a asker gönderilmesine ilişkin kararı, Türkiye'nin kendi işleri

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, "Azerbaycan topraklarında da bir gözlem merkezi olacak, oraya Türk askerlerinin gönderilmesi gerekiyor. Bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin iç mevzuatınca öngörülen iç prosedürlerin uygulanması durumu" dedi. (tass/ria/interfax)

Gazprom, Türkiye'yle Elektronik Satış Platformu üzerinden ilk anlaşmasını imzaladı

Gazprom'ın ihracat kolu Gazprom Export, Türkiye'yle Elektronik Satış Platformu (ESP) üzerinden ilk anlaşmasını imzaladığını duyurdu. Şirketten yapılan açıklamada "Gazprom Export, 11 Kasım'da ESP'de yapılan oturum kapsamında Aralık 2020'de Malkoçlar giriş noktasına tedariki öngören doğalgaz satış anlaşmasını başarıyla imzaladı" dendi. Anlaşmanın yaklaşık 700 bin metreküp gaz satışını öngördüğünü belirten Gazprom Export, bunun Türk pazarına gaz satışıyla ilgili olarak ESP üzerinden imzalanan ilk anlaşma olduğunu vurguladı. (tass/ria/interfax/sputnik)

Putin ve Macron, Dağlık Karabağ'ı konuştu

Kremlin'den yapılan açıklamaya göre, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, telefonla gerçekleştirdikleri görüşmede Dağlık Karabağ'daki durumu ele aldı. Putin ve Macron, telefonla Dağlık Karabağ'daki durumu konuştu. Putin, Rus tarafının kan dökülmesine son verilmesi ve yeni can kayıplarının önlenmesini sağlayan aktif arabuluculuk çabalarının yanı sıra, temas hattı ve Laçın koridoru boyunca Rus barış gücü konuşlandırılması konusunda bilgi verdi. Görüşmede Azerbaycan, Rusya ve Ermenistan liderlerinin 9 Kasım tarihli ortak bildirisinin uygulanmakta olduğu, bölgedeki durumun genel olarak istikrara kavuştuğu ifade edildi. (tass/ria)

Putin'den Sudan'da 'Rus deniz üssü' kararı

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in imzaladığı karar metninde "Rusya hükümetinin, Sudan Cumhuriyeti topraklarında Rusya Deniz Kuvvetleri'ne ait tedarik ve bakım tesisinin

kurulmasıyla ilgili olarak Rusya Federasyonu ve Sudan Cumhuriyeti arasında anlaşmayı imzalama önerisinin kabulüne karar verildi" ifadelerine yer verildi. (ria/sputnik)

Rusya: Stepanakert'e 482 kişi daha döndü, dönenlerin sayısı 1200'ü geçti

Rusya Savunma Bakanlığı, tanınmayan Dağlık Karabağ'ın başkenti Stepanakert'e (Hankendi) 482 sığınmacının daha döndüğünü, böylelikle daha önce evlerini terk edip dönenlerin toplam sayısının 1200'ü geçtiğini bildirdi. (sputnik/interfax/mir)

İsrail, Rusya'ya koronavirüs aşısı konusunda işbirliği önerdi

Rusya Devlet Başkanı Putin ile İsrail Başbakanı Netanyahu telefonda görüştü. Görüşmede Covid-19 ile mücadele görüşüldü. Kremlin tarafından yapılan açıklamaya göre, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu ile telefonda görüştü. İkili, görüşmede koronavirüse karşı mücadeleyi ve Rus aşısı konusunda işbirliği olasılıklarını masaya yatırdı. (ria/tass)

8. EKONOMİ :

IMF: Küresel ekonomi salgın nedeniyle derin bir resesyonla karşı karşıya

IMF, 2020 yılına ait Yıllık Raporu'nu, "Benzeri Olmayan Bir Yıl" başlığıyla yayımladı. Raporda, küresel ekonominin yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının etkisiyle derin bir resesyonla karşı karşıya olduğu anımsatıldı. Ekonomik görünüme ilişkin belirsizliğin olduğu vurgulanan raporda, ekonomik durgunluk, işsizlik, iklim değişikliği, teknoloji ve otomasyon, dijital para birimlerinin yükselişi, artan eşitsizlik ve borçla dünyanın her yerinden insanın hayatında derin değişikliklerin yaşandığı aktarıldı. Raporda, hükümetlerin salgının etkilerine karşı ekonomiyi desteklemek için "cesur" adımlar attığı hatırlatılarak, yaklaşık 12 trilyon dolarlık mali ve 7,5 trilyon dolarlık parasal eylemin hayata geçirildiği kaydedildi. Dünyanın karşı karşıya olduğu krize yönelik IMF'nin aldığı önlemlere de değinilen raporda, IMF'nin 2020 mali yılında 49 düşük gelirli ülkeye 16,1 milyar dolarlık imtiyazlı finansman dahil 83 ülkeye 165 milyar dolarlık finansal destek sağladığının bilgisi verildi. Raporda, 129 ülkenin de ekonomik gözetiminin tamamlandığı da aktarıldı. (Bloomberght)